

Căng thẳng Biển Đông càng làm Đông Nam Á căng thẳng với Trung Quốc

Tác Giả: Đức Tâm

Thứ Hai, 13 Tháng 6 Năm 2011 11:31

Đi về Manila, hàng đống của Bộ Kinh tế phản tỉnh thốn Tuyên bố về tình hình của các bên ở Biển Đông

Một cái phao, vài trăm canh gác, một vài vật liệu xây dựng của Trung Quốc, bình thường đó là những thứ không có ý nghĩa gì lắm, nhưng, và vì vậy là xảy ra trên một bãi đá thu nhỏ vùng đảo quyên kinh tế của Philippines.

Dân biểu Philippines Walden Bello (trái) tham gia biểu tình phản đối Trung Quốc ngày 8/6/11 tại Manila. Reuters

Đó là dấu hiệu cho thấy sự leo thang căng thẳng trong cuộc tranh chấp chủ quyền tại Biển Đông, một trong những tuyên bố hàng đầu của quan trọng trên thế giới, nơi đó có nhiều tài nguyên, đặc biệt là dầu khí.

Sự kiện này còn đặt ra vấn đề là các nước Đông Nam Á ven Biển Đông sẽ phó ra sao với sự

trở lại đây của Trung Quốc như một công cụ khu vực.

Theo giới quan sát, đương nhiên, các nước Đông Nam Á không thể nào để cho mình bị quân sự của Trung Quốc, thế nhưng, các nước này cũng không chấp nhận thua và để mất chủ quyền để vì các vùng biển không nằm trong lãnh thổ quốc gia.

Quốc tế hóa, không vì lợi ích khu vực khích lệ hiện diện của Hoa Kỳ trong khu vực, là một cách để các quốc gia này bảo vệ lợi ích của mình.

Như đã nêu về cách hành xử của Trung Quốc tại Biển Đông, ông Ian Storey, chuyên gia thuộc Viện nghiên cứu Đông Nam Á tại Singapore, được Reuters trích dẫn, nói, « tôi ngày càng nghi ngờ việc dùng thế hung hăng, thay cho thế quy thuận đoán, để miêu tả cách hành xử của Trung Quốc tại biển Hoa Nam – Biển Đông. Và sự phân biệt này rất quan trọng ».

Trong những tuần qua, Trung Quốc và Việt Nam tiếp cáo nhau xâm phạm chủ quyền hải phận của mình. Tại Việt Nam, đã có những cuộc biểu tình phản đối Trung Quốc trong hai chuyến liên tiếp, 05/06 và 12/06/2011.

Theo Việt Nam, việc tàu hải giám Trung Quốc cắt cáp thăm dò dầu khí của tàu Bình Minh 02, ngày 26/05 và việc tàu ngư chính Trung Quốc uy hiếp, đe dọa tàu thăm dò dầu khí Viking 2 ngày 09/06 vừa qua, đã xảy ra trong vùng đặc quyền kinh tế của Việt Nam, chi phối theo Công ước Liên Hiệp Quốc về Luật Biển – UNCLOS – 1982.

Tuy nhiên, theo giới phân tích, thì việc Trung Quốc lập các trạm quan sát, đưa vật liệu xây dựng đảo nhân tạo Amy Douglas là sự cố nghiêm trọng nhất. Bãi đá này nằm ở phía tây nam bãi đá Recto và phía đông đảo Patag (Việt Nam gọi là đảo Bình Nguyên), việc không có người ở, không có công trình xây dựng gì và thuộc vùng đặc quyền kinh tế của Philippines.

Đến với Manila, hành động của Bộ Kinh tế phạm tình thần Tuyên bố về việc xử lý của các bên tại Biển Đông, ký kết năm 2002 giữa Trung Quốc và ASEAN - DOC. Đến sự Trung Quốc tại Philippines, một mặt, khẳng định chủ quyền của Bộ Kinh tế đối với khu vực này, mặt khác giới thích đó chỉ là những thí nghiệm của khoa học, Trung Quốc không có ý định chiếm giữ bãi

đá này và luôn chờ đợi những góc nhìn tranh chấp và cùng nhau hợp tác, khai thác.

Thêm nữa, ông Euan Graham, chuyên gia trong Chương trình nghiên cứu quân sự, tại Trung Quan hệ Quốc tế Rajaratnam - Singapore, nhận xét, bất kể đó có phải là thiệt bại quân sự hay không, xây dựng trên các bãi đá trọc đó không có nghĩa gì, thì rõ ràng đó là sự vi phạm Tuyên bố DOC.

Có một thực tế là vấn đề tranh chấp về chủ quyền tại Biển Đông không liên quan đến tất cả 10 nước Đông Nam Á, thuộc khu vực ASEAN. Các nước như Thái Lan, Miến Điện, Lào thì ra thế. Hơn nữa, Trung Quốc lại là đối tác kinh tế quan trọng của các quốc gia này. Một số chuyên gia gợi ý là các nước liên quan nên phải họp đàm phán và để tất cả thu xếp với nhau, tránh lôi kéo các nước ASEAN vào, vì Trung Quốc có thể coi đây là một sự tiếp hợp lập trường và khiêu khích.

Giáo sư Carl Thayer thuộc Học viện Quốc phòng Úc phân tích, « Vấn đề Biển Đông đã khiến nhiều nước Đông Nam Á thúc ép Hoa Kỳ duy trì cam kết tại Đông Nam Á » và « Đông Nam Á muốn Mỹ ngừng hành động, nhưng lại không muốn Hoa Kỳ làm phức tạp thêm vấn đề hoặc có những hành động cô lập Trung Quốc và buộc họ phải lựa chọn đứng về bên nào ».

Trong khi đó, chuyên gia Storey nhận định rằng trong những tháng qua, Trung Quốc đã làm cho tình hình căng thẳng. Khiêu khích này đi ngược với lợi ích trên an ninh của Bắc Kinh với một số « triết lý hòa bình » và làm tiêu tan mọi thiện ý, đẩy các nước trong khu vực xích lại gần Hoa Kỳ hơn.